

Motion till riksdagen 2019/20:3038

av **Serkan Köse m.fl. (S)**

Rätt person på rätt adress

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att en ny folk- och bostadsräkning genomförs i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sedan 1600-talet och kyrkböckerna har det svenska samhället steg för steg byggts upp av att vi har ordentliga och systematiska register över var människor bor någonstans. Det har lagt grunden för ett decentraliserat styre på kommunal nivå där man betalar skatt till sin kommun och där man får ta del av välfärdssystemet utifrån var man bor. En fungerande folkbokföring är därmed en del av den svenska modellen för att styra ett samhälle. Många rättigheter och skyldigheter i samhället är kopplade till var man är folkbokförd.

Under den senaste tiden har vi sett fler exempel på felaktigheter i folkbokföringen och att människor både använder flera identiteter och är folkbokförda på helt uppenbart felaktiga adresser. Ett av de mer omtalade exemplen är den person som utförde terror-dådet på Drottninggatan, men även andra exempel har varit en del av nyhetsrapporteringen.

I ”Myndighetsgemensam lägesbild över organiserad brottslighet 2018–2019” som tagits fram gemensamt av flera olika myndigheter ägnas ett av avsnitten åt problem med folkbokföring och adresser i särskilt utsatta områden. I rapporten beskrivs relativt omfattande problematik både kring signaler om felaktiga folkbokföringsadresser, användande av c/o-adresser samt många adresser där många personer är folkbokförda.

Det finns flera uppenbara problem som uppstår när folkbokföringen brister. Rättigheter som tillgång till försörjningsstöd och andra bidrag, platser för barnen i skola/förskola, tillgång till vuxenutbildning, rösträtt i kommunala val och tillgång till äldreomsorg styrs utifrån var du är folkbokförd. Det gäller även skyldigheter som att betala skatt. Brister i folkbokföringen och bristande tilltro till folkbokföringen riskerar

att bli systemhotande. Det är också tydligt idag att en stor del av handeln med svarta hyreskontrakt är kopplade till felaktig folkbokföring.

Fram tills 1990 säkrades kvaliteten i folkbokföringen – eller mantalsskrivningen som det då kallades – av regelbundna folk- och bostadsräkningar. Detta system har avskaffats, bland annat för att det ansetts kostnadskrävande och för att det delvis ersatts av lägenhetsregister som gör det möjligt att följa folkbokföringen på lägenhetsnivå.

Vi konstaterar att kvalitetssäkringen av folkbokföringen inte räcker. En del av detta kommer att åtgärdas genom de åtgärder som föreslogs i S/MP-regeringens proposition ”Ökat skydd för hotade och förföljda personer samt några åtgärder för att öka kvaliteten i folkbokföringen”, som riksdagen antog i maj 2018. Det handlar bland annat om att folkbokföringsbrott återinförs och att möjligheterna för Skatteverket att göra hembesök utökas. Vår bild är dock att dessa åtgärder inte kommer att räcka.

Det första steget för att återigen få ordentlig kontroll på folkbokföringen är att återigen göra en ordentlig kvalitetssäkring av nuvarande register. För att säkerställa kvaliteten i folkbokföringen föreslår vi därför att en ny folk- och bostadsräkning genomförs i Sverige för första gången sedan 1990.

Serkan Köse (S)

Fredrik Olovsson (S)

Ingela Nylund Watz (S)